

Atspausdinta iš Teisės aktų registro.

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS
NUTARIMAS

**DĖL GELEŽINKELIO ĮMONIŲ (VEŽĖJŲ) IR ĮMONIŲ, KURIOS NAUDOJASI
VIEŠĄJA GELEŽINKELIŲ INFRASTRUKTŪRA, PRIVALOMOJO CIVILINĖS
ATSAKOMYBĖS DRAUDIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2013 m. lapkričio 13 d. Nr. 1052 Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso (Žin., 2004, Nr. 72-2489; 2013, Nr. 46-2242) 10¹ straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė
n u t a r i a :

1. Patvirtinti Geležinkelio įmonių (vežėjų) ir įmonių, kurios naudojasi viešąja geležinkelių infrastruktūra, privalomojo civilinės atsakomybės draudimo taisykles (pridedama).

2. Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. balandžio 4 d. nutarimą Nr. 338 „Dėl geležinkelio įmonių (vežėjų) ir įmonių, kurios pageidauja verstis geležinkelių transporto ūkine komercine veikla, civilinės atsakomybės“ (Žin., 2007, Nr. 42-1583).

MINISTRAS PIRMININKAS

ALGIRDAS BUTKEVIČIUS

SUSISIEKIMO MINISTRAS

RIMANTAS SINKEVIČIUS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2013 m. lapkričio 13 d.
nutarimu Nr. 1052

**GELEŽINKELIO ĮMONIŲ (VEŽĖJŲ) IR ĮMONIŲ, KURIOS NAUDOJASI VIEŠĄJA
GELEŽINKELIŲ INFRASTRUKTŪRA, PRIVALOMOJO CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS
DRAUDIMO TAISYKLĖS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Geležinkelio įmonių (vežėjų) ir įmonių, kurios naudojasi viešąja geležinkelių infrastruktūra, privalomojo civilinės atsakomybės draudimo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato geležinkelio įmonių (vežėjų) ir įmonių, kurios atlieka manevravimą ir (ar) važiuoja į geležinkelių infrastruktūros objektų statybos, remonto ir (ar) techninės priežiūros darbų atlikimo vietą ir iš jos ir naudojasi viešąja geležinkelių infrastruktūra, privalomojo civilinės atsakomybės draudimo bendrąsias sąlygas ir tvarką.

2. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

Draudėjas – geležinkelio įmonė (vežėjas) ir įmonė, kuri atlieka manevravimą ir (ar) važiuoja į geležinkelių infrastruktūros objektų statybos, remonto ir (ar) techninės priežiūros darbų atlikimo vietą ir iš jos ir pageidauja naudotis ar naudojasi viešąja geležinkelių infrastruktūra, kurios kreipėsi į draudiką dėl draudimo sutarties sudarymo, arba įmonė, kuriai draudikas pasiūlė

sudaryti civilinės atsakomybės draudimo sutartį (toliau – draudimo sutartis) arba kuri sudarė draudimo sutartį su draudiku.

Draudikas – draudimo įmonė, teisės aktų nustatyta tvarka turinti teisę vykdyti geležinkelio įmonių (vežėjų) ir įmonių, kurios atlieka manevravimą ir (ar) važiuoja į geležinkelių infrastruktūros objektų statybos, remonto ir (ar) techninės priežiūros darbų atlikimo vietą ir iš jos ir naudojasi viešąja geležinkelių infrastruktūra, civilinės atsakomybės draudimo veiklą.

Trečiasis asmuo – asmuo, draudėjo nenurodytas draudimo sutartyje, tačiau Taisyklėse nurodytomis sąlygomis įgijęs teisę į draudimo išmoką. Trečiuoju asmeniu laikomas asmuo, kuris pagal įstatymus turi teisę į žalą už asmens gyvybės atėmimą atlyginimą, kai asmens gyvybė buvo atimta dėl draudėjo vykdomos keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais Europos Sąjungos teritorijoje ar geležinkelių riedmenų naudojimo viešojoje geležinkelių infrastruktūroje veiklos, taip pat asmuo, kurio sveikatai arba turtui padaryta žala dėl draudėjo vykdomos keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais Europos Sąjungos teritorijoje ar geležinkelių riedmenų naudojimo viešojoje geležinkelių infrastruktūroje veiklos.

3. Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse (Žin., 2000, Nr. 74-2262) (toliau – Civilinis kodeksas), Lietuvos Respublikos draudimo įstatyme (Žin., 2003, Nr. 94-4246; 2011, Nr. 145-6816) (toliau – Draudimo įstatymas) ir Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekse (Žin., 2004, Nr. 72-2489) (toliau – Kodeksas).

II. DRAUDIMO OBJEKTAS IR DRAUDŽIAMASIS ĮVYKIS

4. Draudimo objektas nustatytas Kodekso 10¹ straipsnio 1 dalyje.

5. Draudžiamasis įvykis yra draudėjo civilinės atsakomybės atsiradimas dėl draudimo sutarties galiojimo metu draudėjo vykdytos keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais Europos Sąjungos teritorijoje (toliau – keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimas vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais) ar geležinkelių riedmenų naudojimo viešojoje geležinkelių infrastruktūroje (toliau – geležinkelių riedmenų naudojimas) veiklos pasekmių, net jeigu šios pasekmės atsirado pasibaigus draudimo sutarčiai, jeigu draudėjui ar draudikui pareikštas reikalavimas atlyginti žalą atitinka visas šias sąlygas:

5.1. pateiktas kaip rašytinė pretenzija arba ieškinys;

5.2. pareikštas draudimo sutarties galiojimo metu ir draudimo sutarties šalių (toliau – šalys) nustatytu laikotarpiu, ne trumpesniu negu vieni metai nuo draudimo sutarties pabaigos;

5.3. pareikštas dėl žalos, kuri atsirado dėl vieno ar kelių iš šių veiksmų:

5.3.1. draudėjo vykdomos keleivių, bagažo vežimo vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais veiklos;

5.3.2. draudėjo vykdomos krovinių vežimo vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais veiklos;

5.3.3. draudėjo vykdomos geležinkelių riedmenų naudojimo veiklos.

6. Vienu draudžiamuoju įvykiu laikomas įvykis, kai draudėjas tais pačiais neteisėtais veiksmais padarė žalą, neatsižvelgiant į tai, kad dėl tokio įvykio buvo padaryta žalos daugiau nei vienam nukentėjusiam trečiajam asmeniui. Jeigu žalos padarymo momento neįmanoma nustatyti, laikoma, kad žala padaryta tuo momentu, kai draudėjui ar draudikui buvo pareikštas pirmasis reikalavimas atlyginti žalą.

7. Jeigu trečiajam asmeniui dėl draudėjo vykdomos keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais ar geležinkelių riedmenų naudojimo veiklos padaryta žala padidėjo po to, kai trečiasis asmuo pareiškė draudėjui ar draudikui Taisyklių 5 punkte nustatytas sąlygas atitinkantį reikalavimą, vėlesnis reikalavimo atlyginti padidėjusią žalą pateikimas yra draudžiamasis įvykis, jeigu jis pateiktas nepažeidžiant Civilinio kodekso 1.125 straipsnio 8 dalyje nustatyto ieškinio senaties termino.

III. NEDRAUDŽIAMASIS ĮVYKIS

8. Nedraudžiamasis įvykis yra reikalavimo atlyginti žalą pateikimas:

8.1. dėl trečiųjų asmenų tyčios ar didelio neatsargumo;

8.2. dėl draudėjo ir (ar) trečiųjų asmenų veiksmų siekiant neteisėtai gauti draudimo išmoką;

8.3. dėl kitos draudėjo veiklos, nesusijusios su keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimu vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais ar geležinkelių riedmenų naudojimu;

8.4. dėl finansinės žalos, nesusijusios su žalos padarymu trečiojo asmens turtui, asmens sveikatai, gyvybei ir (ar) neatsirandančios kaip žalos trečiojo asmens turtui, asmens sveikatai, gyvybei pasekmė;

8.5. dėl žalos, kuri atsirado dėl sutartinių įsipareigojimų nevykdymo ar netinkamo įvykdymo;

8.6. dėl žalos, kuri padaryta draudėjo tyčine veika, išskyrus socialiai vertingus tyčinius veiksmus (būtiną gintis, pilietinės pareigos atlikimas ir kita);

8.7. dėl žalos, kurią draudėjas privalo atlyginti dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga pagal darbuotojų saugą reguliuojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus;

8.8. dėl žalos, kuri tiesiogiai ar netiesiogiai nulemta arba susijusi su šiais įvykiais, neatsižvelgiant į tai, kad žalai atsirasti ar jos dydžiui galėjo turėti įtakos kitos priežastys ir aplinkybės:

8.8.1. dėl karo, agresijos, priešiškų užsienio jėgų veiksmų, karinio pobūdžio veiksmų (nesvarbu, ar buvo paskelbtas karas ar ne), pilietinio karo, maišto, revoliucijos, sukilimo, vidaus neramumų, pasiekusių sukilimo, karinės arba neteisėtos jėgos panaudojimo mastą;

8.8.2. dėl kiekvieno teroristinio akto (sukėlusio pavojų daugelio žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui arba infrastruktūros objektams panaudojant arba grasinant panaudoti jėgą, pavyzdžiui, sprogdinant, padegant, paskleidžiant radioaktyvias, biologines ar chemines kenksmingąsias medžiagas, preparatus ar mikroorganizmus ir panašiai, siekiant politinių, religinių, ideologinių ar etninių tikslų, taip pat ir paveikti ar įbauginti vyriausybę ir (ar) visuomenę ar jos dalį);

8.8.3. dėl žemės drebėjimo, potvynio, kitos stichinės nelaimės;

8.9. kai reikalavimus dėl žalos turtui reiškia su draudėju susiję asmenys, tai yra juridiniai asmenys, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja ar yra kontroliuojami draudėjo arba kartu su draudėju yra kontroliuojami trečiosios šalies;

8.10. dėl oro, vandens, žemės užteršimo, atsitikusio dėl nestaigaus ir tikėto įvykio, kurio priežastis yra lėtas ar laipsniškas veiksnys arba pasikartojantys įvykiai; kai užteršiama dėl staigaus ir netikėto įvykio, atlyginamos visos užteršimo valymo išlaidos ir tretiesiems asmenims padaryti nuostoliai; oro, vandens, žemės užteršimas laikomas staigiu ir netikėtu, kai oro, vandens, žemės užteršimo faktas draudėjui ir (ar) atsakingoms valstybės institucijoms tapo žinomas ir žala padaryta per 72 valandas nuo veiksmų atlikimo; oro, vandens, žemės užteršimu laikomas dūmų, garų, suodžių, rūgšties, toksinių chemikalų, skysčių arba dujų, atliekų arba kitokių dirginančių cheminių medžiagų, teršalų emisija, sklaida, išleidimas, išsiliejimas arba nuotėkis į dirvą ir (ar) dirvožemį, vandens telkinius;

8.11. dėl žalos, kuri tiesiogiai ar netiesiogiai padaryta dėl jonizuojančiosios spinduliuotės ar radioaktyviojo užteršimo arba dėl bet kokio sprogstamojo branduolinio mišinio ar komponento radioaktyviųjų, toksinių, sprogstamųjų ir kitų pavojingų savybių poveikio, įskaitant ir žalą, tiesiogiai ar netiesiogiai sukeltą, atsiradusią dėl elektromagnetinių laukų, elektromagnetinės radiacijos, branduolinės reakcijos, branduolinės radiacijos, spinduliuotės ir (arba) radioaktyviosios taršos arba su jomis susijusią, nesvarbu, kad kiti veiksniai turėjo įtakos žalos atsiradimui;

8.12. dėl žalos, kuri susijusi su asbestu ar jo pusgaminiais, gaminiais arba kitomis medžiagomis, kurių sudėtyje yra asbesto;

8.13. dėl žalą sukėlusių draudėjo darbuotojo veiksmų, padarytų apsvaigus nuo alkoholio, narkotinių, toksinių ar psichotropinių medžiagų;

8.14. dėl žalos, kuri atsirado draudėjui vykdant keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais ar geležinkelių riedmenų naudojimo veiklą geležinkelio keliais, kuriais geležinkelių transporto eismas draudžiamas.

9. Nedraudžiamuoju įvykiu laikomas reikalavimo atlyginti žalą pateikimas dėl draudėjo vežamų krovinių netekimo, dingimo ar sunaikinimo, jeigu žala atsirado dėl:

9.1. draudėjo vykdomos geležinkelių riedmenų naudojimo veiklos;

9.2. krovinių vežimo tam nepritaikytais geležinkelių riedmenimis arba krovinių vežimo techniškai netvarkingais geležinkelių riedmenimis, jeigu geležinkelių riedmenų gedimai ar defektai buvo nustatyti atitinkamuose dokumentuose iki žalą sukėlusio įvykio ir draudėjas ar jo atstovai apie šiuos gedimus ar defektus žinojo, ir jeigu žalą sukėles įvykis atsitiko tiesiogiai dėl nustatytų geležinkelių riedmenų gedimų ar defektų;

9.3. krovinių vežimo, jeigu pažeidžiami teisės aktuose nustatyti pavojingųjų krovinių vežimo geležinkelių transportu reikalavimai.

IV. DRAUDIMO SUMA IR DRAUDIMO ĮMOKA

10. Draudimo suma nustatoma draudiko ir draudėjo susitarimu ir nurodoma draudimo sutarties liudijime (toliau – draudimo liudijimas). Minimali geležinkelio įmonės (vežėjo) civilinės atsakomybės draudimo suma nustatyta Kodekso 10¹ straipsnio 2 dalyje. Minimali įmonės, kuri atlieka manevravimą ir (ar) važiuoja į geležinkelių infrastruktūros statybos, remonto ir (ar) techninės priežiūros darbų atlikimo vietą ir iš jos ir naudojasi viešąja geležinkelių infrastruktūra, civilinės atsakomybės draudimo suma nustatyta Kodekso 10¹ straipsnio 3 dalyje.

11. Draudikas ir draudėjas negali nustatyti besąlyginės išskaitos, tai yra sumos, kuria, įvykus draudžiamajam įvykiui, draudikas mažintų draudimo išmoką.

12. Draudimo įmokos dydis nustatomas šalių susitarimu, draudikui įvertinus draudimo rizikos laipsnį. Draudimo įmokos dydis nurodomas draudimo liudijime.

13. Šalių susitarimu draudimo įmoka gali būti vienkartinė arba mokama dalimis. Draudėjui nesumokėjus draudimo įmokos dalies draudimo sutartyje nustatytu laiku, draudikas apie tai privalo raštu pranešti draudėjui ir Valstybinei geležinkelio inspekcijai prie Susisiekimo ministerijos ir nurodyti, kad, per 15 dienų nuo pranešimo gavimo draudėjui nesumokėjus draudimo įmokos ar jos dalies, draudiko prievolės įvykus draudžiamajam įvykiui mokėti draudimo išmoką vykdymas bus sustabdytas ir atnaujintas tik tada, kai draudėjas sumokės draudimo įmoką.

V. DRAUDIMO SUTARTIES SUDARYMAS IR ĮSIGALIOJIMAS

14. Draudimo sutartis sudaroma raštu. Draudimo sutarties sudarymą patvirtina draudiko išduodamas privalomojo civilinės atsakomybės draudimo liudijimas. Jame privalo būti Civilinio kodekso 6.991 straipsnyje nurodyti rekvizitai, taip pat įrašas „Geležinkelio įmonės (vežėjo) privalomojo civilinės atsakomybės draudimo liudijimas“ arba „Įmonės, kuri naudojasi viešąja geležinkelių infrastruktūra, privalomojo civilinės atsakomybės draudimo liudijimas“ ir nuoroda į Taisykles. Draudimo liudijimas draudėjui išduodamas tik tada, kai sudaryta draudimo sutartis.

15. Sudarius draudimo sutartį, Taisyklėse nurodytos bendrosios draudimo sąlygos tampa draudimo sutarties dalimi.

16. Draudėjas, ketinantis sudaryti draudimo sutartį, draudiko reikalavimu privalo pateikti rašytinį prašymą. Kai draudėjas pateikia rašytinį prašymą sudaryti draudimo sutartį, sudarius draudimo sutartį šis prašymas tampa sudėtine draudimo sutarties dalimi. Rašytinio prašymo turinį ir formą nustato draudikas.

17. Sudarydamas draudimo sutartį draudėjas privalo suteikti jam žinomą ir reikšmingą draudimo rizikai įvertinti ir draudimo sutarčiai sudaryti informaciją, kurią draudikas prašo nurodyti rašytiniame prašyme arba dėl kurios papildomai teiraujasi raštu, taip pat draudiko reikalavimu pateikti turimus dokumentus, reikšmingus draudimo rizikai įvertinti ir draudimo sutarčiai sudaryti, išskyrus Draudimo įstatyme nustatytas išimtis.

18. Draudikas neturi teisės atsisakyti sudaryti draudimo sutarties, išskyrus tuos atvejus, kai draudėjas neįvykdo Taisyklių 17 punkte nustatytos pareigos. Draudiko atsisakymas sudaryti draudimo sutartį turi būti rašytinis.

19. Jeigu draudėjas neįvykdo Taisyklių 17 punkte nustatytos pareigos ir draudikas, tai žinodamas, vis tiek sudaro draudimo sutartį, draudikas negali remtis tuo, kad Taisyklių 17 punkte

nustatyta pareiga neįvykdyta, ir netenka teisės reikalauti nutraukti draudimo sutartį ar pripažinti ją negaliojančia dėl to, kad draudėjas nepateikė Taisyklių 17 punkte nurodytos informacijos, ar nemokėti draudimo išmokos.

20. Draudimo sutartis įsigalioja nuo šalių susitarimu nustatytos datos, kuri turi būti nurodyta draudimo liudijime, ne anksčiau, nei draudėjas sumoka draudimo įmoką ar pirmąją jos dalį, jeigu šalys susitaria, kad draudimo įmoka mokama dalimis.

VI. DRAUDIMO SUTARTIES TERMINAS

21. Draudimo sutartis sudaroma vieniems metams, jeigu šalių susitarimu nenustatyta kitaip.

22. Draudėjas privalo užtikrinti, kad vykdant keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais ar geležinkelių riedmenų naudojimo veiklą būtų taikoma nepertraukiama draudimo apsauga. Geležinkelio įmonė (vežėjas) ir įmonės, kurios atlieka manevravimą ir (ar) važiuoja į geležinkelių infrastruktūros objektų statybos, remonto ir (ar) techninės priežiūros darbų atlikimo vietą ir iš jos ir naudojasi viešąja geležinkelių infrastruktūra, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo apsidraudimo privalomuoju civilinės atsakomybės draudimu turi apie tai pranešti Valstybinei geležinkelio inspekcijai prie Susisiekimo ministerijos ir pateikti tai patvirtinančių dokumentų kopijas.

23. Draudimo liudijime nurodoma sutarties termino pradžia ir pabaiga.

VII. DRAUDIMO RIZIKOS PADIDĖJIMAS ARBA SUMAŽĖJIMAS

24. Jeigu draudimo rizika padidėja po draudimo sutarties sudarymo dienos, draudėjas privalo pranešti draudikui apie draudimo rizikos padidėjimą Taisyklių 25 punkte nustatyta tvarka. Galimus draudimo rizikos padidėjimo atvejus draudikas privalo raštu nurodyti draudėjui sudarant draudimo sutartį, o draudėjas privalo raštu patvirtinti, kad su jais susipažino.

25. Draudėjas privalo nedelsdamas, tačiau ne vėliau kaip per 7 darbo dienas, draudikui raštu pranešti apie draudimo rizikos padidėjimą.

26. Padidėjus draudimo rizikai, draudikas turi teisę reikalauti pakeisti draudimo sutarties sąlygas arba padidinti draudimo įmoką. Draudimo sutartyje turi būti aptarta tvarka, pagal kurią bus apskaičiuojama padidinta draudimo įmoka.

27. Jeigu draudimo sutarties galiojimo metu paaiškėja, kad draudimo rizika sumažėjo, draudėjas turi teisę reikalauti pakeisti draudimo sutarties sąlygas arba sumažinti draudimo įmoką. Draudimo sutartyje turi būti aptarti galimi draudimo rizikos sumažėjimo atvejai ir tvarka, pagal kurią bus apskaičiuojama sumažinta draudimo įmoka.

VIII. DRAUDĖJO PAREIGOS ĮVYKUS DRAUDŽIAMAJAM ĮVYKIUI

28. Draudėjas privalo nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo galimo draudžiamąjo įvykio ar aplinkybių atsiradimo ar sužinojimo, raštu pranešti draudikui apie galimą draudžiamąjį įvykį ar aplinkybes, kurių pagrindu draudėjui gali būti pareikštas Taisyklių 5 punkte nurodytas sąlygas atitinkantis reikalavimas. Draudėjas privalo nedelsdamas sudaryti sąlygas draudikui apžiūrėti galimo draudžiamąjo įvykio vietą. Jeigu draudėjas per 7 darbo dienas raštu nepraneša draudikui arba jo atstovui apie galimą draudžiamąjį įvykį, draudikas turi teisę atsisakyti išmokėti draudimo išmoką arba draudimo išmoką sumažinti, atsižvelgdamas į tai, ar draudėjas savo pareigos neįvykdė tyčia ar dėl neatsargumo, išskyrus atvejus, kai įrodoma, kad apie draudžiamąjį įvykį draudikas sužinojo laiku, arba kai nepranešimas apie draudžiamąjį įvykį neturėjo įtakos draudiko pareigai išmokėti draudimo išmoką.

29. Įvykus draudžiamajam įvykiui, draudėjas turi imtis jam prieinamų protingų priemonių galimai žalai sumažinti, laikydamasis draudiko nurodymų, jeigu tokie nurodymai draudėjui duoti. Draudikas atleidžiamas nuo žalos atlyginimo, jeigu žala atsirado dėl to, kad draudėjas sąmoningai nesiėmė jam prieinamų protingų priemonių šiai žalai sumažinti ar jos išvengti.

30. Draudikas privalo Taisyklių XV skyriuje nustatyta tvarka atlyginti draudėjui būtinas išlaidas, turėtas vykdant pareigą, nustatytą Taisyklių 29 punkte.

31. Draudėjas neturi teisės be rašytinio draudiko sutikimo iš dalies ar visiškai pripažinti arba tenkinti reikalavimo atlyginti žalą.

32. Jeigu draudėjui pareiškiamas ieškinys teisme, jis ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo pranešimo, kuriame nurodoma pateikti teismui atsiliepiamus į pareikštą ieškinį, gavimo privalo pranešti apie tai draudikui.

IX. ŽALOS DYDŽIO NUSTATYMO IR DRAUDIMO IŠMOKOS MOKĖJIMO BENDROSIOS NUOSTATOS

33. Draudimo išmoka gali būti mokama tik nustačius draudžiamojo įvykio faktą, aplinkybes ir žalos dydį. Siekiant nustatyti draudžiamojo įvykio aplinkybes ir žalos dydį, draudėjas ir nukentėjęs trečiasis asmuo turi bendradarbiauti su draudiku ir kuo skubiau įvykdyti Draudimo įstatymo 96 straipsnio 1 dalyje jiems nustatytas pareigas. Teisę kreiptis dėl draudimo išmokos išmokėjimo turi draudėjas ir (ar) trečiasis asmuo.

34. Draudimo išmokos dydį pagal draudimo sutarties sąlygas nustato draudikas, atsižvelgdamas į padarytos žalos dydį. Žalos dydis nustatomas atsižvelgiant į Civilinio kodekso ir kitų teisės aktų nuostatas, įsiteisėjusį teismo sprendimą ar įsiteisėjusią teismo nutartį patvirtinti taikos sutartį civilinėje byloje pagal trečiojo asmens ieškinį draudėjui dėl žalos atlyginimo, trečiojo asmens ar kitų įstaigų ir įmonių, kurios pagal teisės aktus turi teisę nustatyti žalos sveikatai dydį, išvadas.

35. Šalys atskiru rašytiniu susitarimu gali nustatyti, kad padarytos žalos dydį nustatys šalių paskirti nepriklausomi ekspertai. Šiuo atveju šalių susitarimu būtina nustatyti nepriklausomų ekspertų skyrimo, jų darbo apmokėjimo, atliekamo tyrimo ir išvadų pateikimo tvarką.

36. Draudimo išmoka negali viršyti draudimo sumos ir žalos dydžio, išskyrus atvejus, nurodytus Civilinio kodekso 6.1013 straipsnio 2 dalyje. Jeigu draudimo sumos nepakanka draudimo išmokoms išmokėti visiems reikalavimo teisę į draudimo išmoką turintiems asmenims, draudimo išmoka mokama proporcingai kiekvieno asmens patirtos žalos dydžiui.

37. Išmokėjęs draudimo išmoką, draudikas atgręžtinio reikalavimo teisę į draudėją įgyja tik įstatymuose nustatytais atvejais. Visais kitais atvejais draudikas neįgyja atgręžtinio reikalavimo teisės į draudėją.

38. Jeigu įvykus draudžiamajam įvykiui draudimo išmokos nepakanka žalai visiems nukentėjusiems tretiesiems asmenims visiškai atlyginti, draudimo išmoka dalijama proporcingai pagal kiekvienam jų padarytos žalos dydį.

X. DRAUDĖJO KREIPIMASIS Į DRAUDIKA DĖL DRAUDIMO IŠMOKOS IŠMOKĖJIMO DRAUDĖJUI IR TRETIESIEMS ASMENIMS

39. Draudėjas privalo pateikti draudikui šiuos dokumentus ar jų kopijas, kad būtų išmokėta draudimo išmoka draudėjui arba nukentėjusiam trečiajam asmeniui:

39.1. užpildytą draudiko nustatytos formos prašymą išmokėti draudimo išmoką;

39.2. dokumentus, paaiškinančius įvykio, dėl kurio atsirado žala, aplinkybes ir pasekmes;

39.3. trečiojo asmens reikalavimą atlyginti žalą kartu su draudėjui pateiktais dokumentais.

40. Draudikas privalo išmokėti draudimo išmoką per Draudimo įstatymo 96 straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą.

41. Draudikas, dėl savo kaltės praleidęs draudimo išmokos mokėjimo terminą, moka draudėjui arba trečiajam asmeniui įstatymuose ar šalių susitarimu nustatytus delspinigius ir (ar) palūkanas.

42. Jeigu praėjus Taisyklių 40 punkte nustatytam terminui draudimo išmoka neišmokėta ar nepradėta mokėti, draudikas privalo raštu pranešti apie tai draudėjui, trečiajam asmeniui ir motyvuotai nurodyti draudimo išmokos nemokėjimo priežastis.

43. Draudėjo ar trečiojo asmens reikalavimu draudikas privalo nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo reikalavimo gavimo, raštu pateikti išsamią informaciją apie draudžiamąjį įvykio tyrimo eigą ir leisti draudėjo ir (ar) trečiojo asmens paskirtam atstovui stebėtojo teisėmis dalyvauti nustatant žalos dydį.

44. Jeigu draudėjas ir draudikas nesutaria dėl draudimo išmokos dydžio, Draudimo įstatymo 96 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka gali būti išmokėta suma, lygi šalių neginčijamai draudimo išmokai.

XI. TREČIOJO ASMENS TIESIOGINIO REIKALAVIMO TEISĖ

45. Trečiasis asmuo turi teisę tiesiogiai reikalauti, kad draudikas, sudaręs su draudėju draudimo sutartį, išmokėtų draudimo išmoką. Trečiasis asmuo privalo pateikti draudikui šiuos dokumentus ar jų kopijas, kad būtų išmokėta draudimo išmoka:

45.1. reikalavimą išmokėti draudimo išmoką;

45.2. dokumentus, paaiškinančius įvykio, dėl kurio atsirado žala, aplinkybes ir pasekmes.

46. Būtinios sąlygos, kad būtų įgyvendinta tiesioginio reikalavimo teisė, yra draudžiamąjį įvykio buvimas, žalos dydžio nustatymas ir aplinkybė, kad draudėjas nukentėjusiam trečiajam asmeniui nėra atlyginęs žalos arba yra atlyginęs tik jos dalį.

47. Jeigu trečiasis asmuo pasinaudoja tiesioginio reikalavimo teise kreiptis į draudiką, draudėjo ir draudiko teisės ir pareigos, nustatytos Taisyklėse, išlieka.

XII. DRAUDIMO IŠMOKOS UŽ ŽALĄ SVEIKATAI MOKĖJIMAS

48. Draudimo išmoka už žalą, padarytą trečiojo asmens sveikatai, išmokama vienu kartu.

49. Jeigu žala sveikatai dėl draudėjo vykdomos keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo ir (ar) geležinkelių riedmenų naudojimo veiklos yra tęstinė, draudimo išmoka mokama periodiniais mokėjimais įstatymų nustatyta tvarka.

50. Pasikeitus žalai, padarytai trečiojo asmens sveikatai, draudimo išmoka perskaičiuojama įstatymų nustatyta tvarka.

51. Jeigu įstatymai suteikia teisę draudėjui atlyginti žalą vienkartinę pinigų suma, draudikas gali asmens, kuris pagal įstatymus ir Taisyklės turi teisę į žalos, padarytos trečiojo asmens sveikatai, atlyginimą, pageidavimu išmokėti vienkartinę draudimo išmoką už visą padarytą ir atsiradusią žalą.

XIII. DRAUDIMO IŠMOKOS UŽ ŽALĄ, SUSIJUSIĄ SU ASMENS GYVYBĖS ATĖMIMU, MOKĖJIMAS

52. Draudimo išmoka už žalą, susijusią su asmens gyvybės atėmimu, tretiesiems asmenims išmokama periodiniais mokėjimais įstatymų nustatyta tvarka.

53. Jeigu įstatymai suteikia teisę draudėjui atlyginti žalą vienkartinę pinigų suma, draudikas gali asmens, kuris pagal įstatymus ir Taisyklės turi teisę į žalos už asmens gyvybės atėmimą atlyginimą, pageidavimu išmokėti vienkartinę draudimo išmoką už visą padarytą ir atsiradusią žalą.

XIV. DRAUDIMO IŠMOKOS MOKĖJIMAS DRAUDĖJUI

54. Jeigu draudėjas yra atlyginęs žalą trečiajam asmeniui, draudimo išmoka mokama draudėjui tik tuo atveju, jeigu draudėjas buvo gavęs draudiko sutikimą atlyginti žalą arba įrodo, kad draudikas nepagrįstai nedavė šio sutikimo.

55. Jeigu draudėjas yra atlyginęs dalį žalos trečiajam asmeniui, draudimo išmoka mokama draudėjui tik tuo atveju, jeigu draudėjas buvo gavęs draudiko sutikimą atlyginti žalą arba įrodo, kad draudikas nepagrįstai nedavė šio sutikimo, ir jeigu draudikas trečiajam asmeniui yra išmokėjęs draudimo išmoką už draudėjo neatlygintos žalos dalį.

XV. DRAUDĖJO IŠLAIDŲ ATLYGINIMAS

56. Draudėjo išlaidos, turėtos siekiant sumažinti galimą žalą, laikantis draudiko nurodymų, jeigu jie buvo duoti, atlyginamos tik išmokėjus draudimo išmoką.

57. Draudėjo išlaidos, turėtos laikantis draudiko nurodymų (Taisyklių 29 punktą), atlyginamos net ir tuo atveju, jeigu vėliau paaiškėja, kad reikalavimas atlyginti žalą buvo nedraudžiamasis įvykis. Draudėjo išlaidos, turėtos siekiant sumažinti žalą ar stengiantis jos išvengti (Taisyklių 29 punktą), neatlyginamos, jeigu vėliau paaiškėja, kad reikalavimas atlyginti žalą buvo nedraudžiamasis įvykis.

XVI. DVIGUBAS DRAUDIMAS

58. Jeigu įvykus draudžiamajam įvykiui nustatoma, kad dėl tos pačios rizikos draudėjas yra sudaręs draudimo sutartis daugiau nei su viena draudimo įmone, draudimo išmoką kiekviena draudimo įmonė moka proporcingai draudimo sutartyje nurodytai draudimo sumai, tačiau draudiko ir kitų draudimo įmonių išmokamos draudimo išmokos negali viršyti žalos dydžio.

XVII. DRAUDIKO TEISIŲ IR PAREIGŲ PAGAL DRAUDIMO SUTARTĮ PERLEIDIMAS

59. Draudikas Civilinio kodekso 6.1008 straipsnyje nustatyta tvarka turi teisę perleisti savo teises ir pareigas pagal draudimo sutartis kitam ar kitiems draudikams.

60. Jeigu draudėjas nesutinka su draudiko ketinimu perleisti teises ir pareigas pagal draudimo sutartį kitam draudikui, draudėjas turi teisę nutraukti draudimo sutartį per mėnesį nuo teisių ir pareigų perleidimo dienos. Šiuo atveju draudėjui grąžinama draudimo įmoka už nepanaudotą draudimo sutarties galiojimo laikotarpį.

XVIII. DRAUDIMO SUTARTIES NUTRAUKIMAS IR PAKEITIMAS

61. Draudimo sutartis nutraukiama ir keičiama teisės aktų nustatyta tvarka.

62. Nutraukus draudimo sutartį, draudėjui grąžinama sumokėta draudimo įmoka, iš kurios, jeigu draudimo sutartis nutraukiama draudėjo iniciatyva, draudikas turi teisę išskaičiuoti sutarties sudarymo ir vykdymo išlaidas (ne daugiau kaip 15 procentų visos draudimo įmokos) ir draudimo įmokos dalį už draudimo apsaugą, suteiktą iki draudimo sutarties nutraukimo dienos.

63. Visi Taisyklėse numatyti šalių susitarimai, draudimo sutarties pakeitimai ir papildymai turi būti rašytiniai ir pasirašyti abiejų šalių.

XIX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

64. Visi vienos šalies pranešimai kitai šaliai turi būti teikiami raštu. Šalis privalo nedelsdama informuoti kitą šalį apie savo buveinės ar nuolatinės gyvenamosios vietos adreso pasikeitimą.

65. Visi draudėjo, draudiko ir trečiųjų asmenų ginčai, kylantys dėl atsisakymo sudaryti draudimo sutartį, dėl draudimo sutarties ar susiję su ja, sprendžiami teisės aktų nustatyta tvarka.

Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodeksas
10-1 straipsnis.

Straipsnio redakcija įsigalioja nuo: 2015-11-01

Teisės akto redakcija įsigalioja nuo: 2015-11-01

10¹ straipsnis. Privalomasis civilinės atsakomybės draudimas

KEISTA:

1. 2013 04 18 įstatymu Nr. XII-235 (nuo 2013 07 01)

(Žin., 2013, Nr. 46-2242)

2. 2015 05 19 įstatymu Nr. XII-1725 (nuo 2015 11 01)

(TAR, 2015, Nr. 2015-08225)

1. Geležinkelio įmonių (vežėjų) ir šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytų įmonių civilinė atsakomybė privalo būti draudžiama privalomuoju civilinės atsakomybės draudimu, kurio objektas yra draudėjo turtiniai interesai, susiję su draudėjo civiline atsakomybe trečiajam asmeniui už žalą, atsiradusią dėl draudėjo vykdomos keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais Europos Sąjungos teritorijoje ir (ar) geležinkelių riedmenų naudojimo viešojoje geležinkelių infrastruktūroje veiklos.

2. Minimali geležinkelio įmonės (vežėjo) privalomojo civilinės atsakomybės draudimo suma turi būti 290 000 eurų vienam draudžiamajam įvykiui ir 725 000 eurų visiems draudžiamiesiems įvykiams per metus.

3. Minimali šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytos įmonės privalomojo civilinės atsakomybės draudimo suma turi būti 58 000 eurų vienam draudžiamajam įvykiui ir 145 000 eurų visiems draudžiamiesiems įvykiams per metus.

4. Draudžiamasis įvykis yra geležinkelio įmonės (vežėjo) ar šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytų įmonių civilinės atsakomybės atsiradimas dėl draudimo sutarties galiojimo metu geležinkelio įmonės (vežėjo) ar šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytų įmonių vykdytos keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais Europos Sąjungos teritorijoje ar geležinkelių riedmenų naudojimo viešojoje geležinkelių infrastruktūroje veiklos pasekmių, net jeigu šios pasekmės atsirado pasibaigus draudimo sutarčiai, jeigu draudėjui ar draudikui pareikštas reikalavimas atlyginti žalą atitinka visas šias sąlygas:

1) yra pateiktas kaip rašytinė pretenzija arba ieškinys;

2) yra pareikštas draudimo sutarties galiojimo metu ir draudimo sutarties šalių nustatytu laikotarpiu, ne trumpesniu negu vieni metai nuo draudimo sutarties pabaigos;

3) yra pareikštas dėl žalos, kuri atsirado dėl geležinkelio įmonės (vežėjo) vykdomos keleivių, bagažo vežimo vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais Europos Sąjungos teritorijoje veiklos ir (ar) geležinkelio įmonės (vežėjo) vykdomos krovinių vežimo vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais Europos Sąjungos teritorijoje veiklos ar šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytų įmonių vykdomos geležinkelių riedmenų naudojimo viešojoje geležinkelių infrastruktūroje veiklos.

5. Vienu draudžiamuoju įvykiu laikomas įvykis, kai geležinkelio įmonė (vežėjas) ar šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytos įmonės tais pačiais neteisėtais veiksmais padarė žalą, neatsižvelgiant į tai, kad dėl tokio įvykio buvo padaryta žalos daugiau negu vienam nukentėjusiam trečiajam asmeniui. Jeigu žalos padarymo momento neįmanoma nustatyti, laikoma, kad žala padaryta tuo momentu, kai geležinkelio įmonei (vežėjui) ar šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytoms įmonėms ar draudikui buvo pareikštas pirmasis reikalavimas atlyginti žalą.

6. Jeigu trečiajam asmeniui dėl geležinkelio įmonės (vežėjo) vykdomos keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimo vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais Europos Sąjungos teritorijoje ar šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytų įmonių vykdomos geležinkelių riedmenų naudojimo viešojoje geležinkelių infrastruktūroje veiklos padaryta žala padidėjo po to, kai trečiasis asmuo pareiškė draudėjui ar draudikui šio straipsnio 4 dalyje nustatytas sąlygas atitinkantį reikalavimą, vėlesnis reikalavimo atlyginti padidėjusią žalą pateikimas yra draudžiamasis įvykis, jeigu jis pateiktas nepažeidžiant Civilinio kodekso 1.125 straipsnio 8 dalyje nustatyto ieškinio senaties termino.

7. Draudikas yra atleidžiamas nuo išmokos mokėjimo, jeigu:

1) žala atsirado dėl geležinkelio įmonės (vežėjo) ar šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytų įmonių ir (ar) trečiųjų asmenų veiksmų siekiant neteisėtai gauti draudimo išmoką;

2) žala atsirado dėl kitos geležinkelio įmonės (vežėjo) ar šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytų įmonių veiklos, nesusijusios su keleivių, bagažo ir (ar) krovinių vežimu vietiniais ir (ar) tarptautiniais maršrutais ar geležinkelių riedmenų naudojimu;

3) atsirado finansinė žala, kuri nėra susijusi su žalos padarymu trečiojo asmens turtui, sveikatai, gyvybei ir (ar) neatsirado kaip žalos nukentėjusio trečiojo asmens turtui, sveikatai, gyvybei pasekmė;

4) žala atsirado dėl sutartinių įsipareigojimų nevykdymo ar netinkamo įvykdymo;

5) žala atsirado dėl geležinkelio įmonės (vežėjo) ar šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytų įmonių tyčinės veikos, išskyrus socialiai vertingus tyčinius veiksmus (būtinąją gintį, pilietinės pareigos atlikimą ir kita);

6) žalą patiria geležinkelio įmonės (vežėjo) ar šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytų įmonių darbuotojas dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga;

7) žala atsirado dėl žemės drebėjimo, potvynio, kitos stichinės nelaimės, karo veiksmų, teroristinių išpuolių, esant branduolinės energijos poveikiui ar nepaprastajai padėčiai;

8) žala atsirado dėl oro, vandens, žemės užteršimo, atsitikusio dėl nestaigaus ir tikėto įvykio, kurio priežastis yra lėtas ar laipsniškas veiksnys arba pasikartojantys įvykiai;

9) žala atsirado dėl geležinkelio įmonės (vežėjo) krovinių vežimo tam nepritaikytais geležinkelių riedmenimis arba geležinkelio įmonės (vežėjo) ar šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytų įmonių naudojamų geležinkelių riedmenų gedimų ar defektų, jeigu jie buvo nustatyti atitinkamuose dokumentuose iki žalą sukėlusio įvykio ir jeigu geležinkelio įmonė (vežėjas) ar šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytos įmonės ar jos atstovai apie šiuos gedimus ar defektus žinojo;

10) žala atsirado dėl teisės aktuose nustatytų pavojingųjų krovinių vežimo geležinkelių transportu reikalavimų pažeidimų;

11) žala atsirado dėl geležinkelio įmonės (vežėjo) ar šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytų įmonių darbuotojo veiksmų, padarytų apsvaigus nuo alkoholio, narkotinių, toksinių ar psichotropinių medžiagų;

12) žala atsirado dėl geležinkelio įmonės (vežėjo) ar šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytų įmonių veiklos geležinkelio keliais, kuriais geležinkelių transporto eismas draudžiamas, vykdymo;

13) žala atsirado dėl šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytų įmonių vežamų krovinių netekimo, dingimo ar sunaikinimo.

8. Privalomojo civilinės atsakomybės draudimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos.

INFOLEX PASTABA: 2015 05 19 įstatymu Nr. XII-1725 (TAR, 2015, Nr. 2015-08225) nustatyta, kad 10¹ straipsnis netaikomas draudimo sutartims, sudarytoms iki 2015 m. lapkričio 1 d.

Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodeksas
28 straipsnis.

Straipsnio redakcija įsigalioja nuo: 2013-07-01

Teisės akto redakcija įsigalioja nuo: 2015-11-01

28 straipsnis. Teisė naudotis viešąja geležinkelių infrastruktūra

KEISTA:

2006 06 08 įstatymu Nr. X-653 (nuo 2006 06 28)

(Žin., 2006, Nr. 72-2672)

1. Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje įregistruota geležinkelio įmonė (vežėjas), teisės aktų nustatyta tvarka įgijusi licenciją ir saugos sertifikatą ir su viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoju sudariusi naudojimosi viešąja geležinkelių infrastruktūra sutartį, turi teisę naudotis viešąja geležinkelių infrastruktūra, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje numatytas išimtis.

2. Išimtinė teisė naudotis viešąja geležinkelių infrastruktūra teikiant tranzito geležinkelių transportu paslaugas priklauso geležinkelio įmonėms (vežėjams), kurios arba kurių visos akcijos nuosavybės teise priklauso Lietuvos valstybei.

3. Įmonės, kurios atlieka manevravimą ir (ar) važiuoja į geležinkelių infrastruktūros objektų statybos, remonto ir (ar) techninės priežiūros darbų atlikimo vietą ir iš jos, teisės aktų nustatyta tvarka įgijusios saugos sertifikatą, apsidraudusios civilinės atsakomybės draudimu, turi teisę naudotis viešąja geležinkelių infrastruktūra.

KEISTA:

2013 04 18 įstatymu Nr. XII-235 (nuo 2013 07 01)

(Žin., 2013, Nr. 46-2242)

